

Handläggare
Fanny Adebrink, Ewa Norrström, Anette Ekholm, Malin Nyberg
Avdelningen styrning och kvalitet

Diarienummer
2015UTN/0318

Utbildningsnämnden

Redovisning till Skolinspektionen utifrån föreläggande avseende huvudmannens ansvarstagande inom ramen för fritidshemmet

Förslag till beslut

Redovisning av åtgärder utifrån Skolinspektionens föreläggande avseende huvudmannens utveckling av utbildningen i fritidshemmet godkänns.

Beslutsnivå

Utbildningsnämnden

Sammanfattning

Skolinspektionen genomförde under hösten 2015 regelbunden tillsyn i Värmdö kommun som resulterade i att huvudmannen skulle vidta åtgärder. Utbildningsnämnden godkände slutredovisningarna 2016-03-17 § 24 och 2016-06-16 § 68. Skolinspektionen bedömde att ett av två områden var avhjälpt genom redovisningen, men att området utveckling av utbildningen i fritidshemmet kvarstod.

I föreliggande redovisning beskrivs en analys av resultaten och vilka utvecklingsinsatser som beslutats utifrån analysen. De utvecklingsinsatser som ska genomföras är:

- Vidareutveckla uppföljningen av fritidshemmen inom det systematiska kvalitetsarbetet
- Uppföljning av fritidshemmens verksamhet i form av resultatdialoger mellan huvudmannen och respektive rektor.
- Strategier för att stärka rekryterings- och kompetensförsörjningen av fritidshemspersonal.
- Kompetensutveckling för arbetslagsledare/fritidshemsansvariga.

Bakgrund

Skolinspektionen genomförde under hösten 2015 regelbunden tillsyn i Värmdö kommun. Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i Sverige utifrån de lagar och regler som gäller för den granskade verksamheten. Skolinspektionens tillsyn bidrar till trygg miljö, goda kunskapsresultat och en likvärdig skola för alla elever.

Tillsynen för fritidshemmet resulterade i en tillsynsrapport med förelägganden inom områdena *förutsättningar för utbildningen i fritidshemmet* och *utveckling av utbildningen i fritidshemmet*.

Inom området *förutsättningar för utbildningen i fritidshemmet* ska huvudmannen:

- Se till att elevgrupperna har en lämplig sammansättning och storlek, och att eleverna i övrigt erbjuds en god miljö.

Diarienummer
2015UTN/0318

Utbildningsnämnden godkände slutredovisningen 2016-03-17 § 24 för området *förutsättningar för utbildningen i fritidshemmet*. I redovisningen framgår bland annat att fritidshemmet organiseras utifrån de lokala förutsättningarna och att elevgruppernas sammansättning varierar utifrån aktivitet.

Inom området *utveckling av utbildningen i fritidshemmet* ska huvudmannen:

- Följa upp resultat och dokumentera uppföljningen.
- Besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen samt dokumentera de beslutade åtgärderna.
- Planera för genomförande av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.

Utbildningsnämnden godkände delredovisningen 2016-03-17 § 23 och slutredovisningen av åtgärderna 2016-06-16 § 68 för *utveckling av utbildningen vid skolenheterna*. I redovisningen framgår bland annat att en struktur för systematiskt kvalitetsarbete har utarbetats och att en arbetsgrupp av rektorer har initierats för att utveckla kvaliteten i fritidshemmet.

Skolinspektionen beslutade 2016-11-01 att förelägga Värmdö kommun inom området *utveckling av utbildningen vid skolenheterna*. I samma beslut bedömde Skolinspektionen att området *förutsättningar för utbildningen i fritidshemmet* var avhjälpt. Värmdö kommun ska återrapporera åtgärderna senast 2017-03-01.

Ärendebeskrivning

Skolinspektionen anger i sitt uppföljningsbeslut (dnr 43-2015:4071) att Värmdö kommun behöver genomföra en analys av verksamhetens resultat och utifrån analysen planera och genomföra utvecklingsinsatser.

Följande utvecklingsinsatser har beslutats:

- Vidareutveckla uppföljningen av fritidshemmen inom det systematiska kvalitetsarbetet
- Uppföljning av fritidshemmens verksamhet i form av resultatdialoger mellan huvudmannen och respektive rektor.
- Strategier för att stärka rekryterings- och kompetensförsörjningen av fritidshemspersonal.
- Kompetensutveckling för arbetslagsledare/fritidshemsansvariga.

Bedömning

Skolinspektionens tillsyn ger huvudmannen goda förutsättningar att prioritera utvecklingsarbeten på kommunnivå. Besluten utgör ett ändamålsenligt stöd till huvudmannen i det fortsatta arbetet med att säkerställa en god utbildning i en trygg miljö där alla elever når målen.

De åtgärder som kommer att vidtas utifrån Skolinspektionens föreläggande avser att åtgärda

Diarienummer
2015UTN/0318

de brister som identifierades i tillsynsbeslutet avseende huvudmannens ansvarstagande inom ramen för fritidshemmet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Förslag till beslut har inga kända konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Förslag till beslut har inga kända konsekvenser för medborgarna.

Konsekvenser för barn

Förslag till utvecklingsinsatser syftar till att utveckla verksamheten för elever i fritidshemmet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen styrning och kvalitet i samverkan med skolchefen. En arbetsgrupp bestående av rektorer har haft möjlighet att lämna synpunkter på rapporten under arbetets gång.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Biläggs/Biläggs ej
1.	Bilaga 1. Beslut (43-2015:4071) efter uppföljning för fritidshemmet	Biläggs
2.	Bilaga 2. Rapport om systematiskt kvalitetsarbete fritidshemmet läsåret 2015/16	Biläggs

Sändlista för beslutsexpediering

Skolinspektionen
Grundskolerektorer

Pia Andersen
Chef kultur- och utbildningssektorn

Mats Lundström
Chef avdelningen förskola och skola

Värmdö kommun

Beslut efter uppföljning för fritidshem

efter tillsyn i Värmdö kommun

Uppföljning av tillsyn i Värmdö kommun

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Värmdö kommun under hösten 2015. Skolinspektionen fattade den 16 november 2015 beslut efter tillsyn av fritidshemmen. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Värmdö kommun inkom med den 16 mars respektive den 30 juni 2016.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Värmdö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde		Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
2. Utveckling av utbildningen i fritidshemmet			
	Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning.	Föreläggande	2017-03-01
	Utiifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.	Föreläggande	2017-03-01
	Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.	Föreläggande	2017-03-01

Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde		Typ av ingripande
1. Förutsättningar för utbildningen i fritidshemmet		
	Huvudmannen ser till att elevgrupperna har en lämplig sammansättning och storlek, och att eleverna i övrigt erbjuds en god miljö.	Brist avhjälp

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälpas.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Värmdö kommun att senast den 1 mars 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Utveckling av utbildningen i fritidshemmet

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i fritidshemmet inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid fritidshemmen. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat avseende elevernas utveckling och lärande, och resultaten avseende tryggheten och studieron vid fritidshemmen. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger fritidshemmen, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som cheferna för fritidshemmen tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete på enhetsnivå, men också på uppgifter huvudmannen själv insamlat (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som chefen för fritidshemmet tillsammans med lärare, övrig personal och elever leder vid fritidshemmen.

Ett annat viktigt verktyg för att se till att utbildningen i fritidshemmet är likvärdig är en behovsstyrd resursfördelning, så att resursfördelningen mellan fritidshemmen anpassas efter elevernas skiftande behov och förutsättningar. Med resurser avses såväl ekonomiska som personalmässiga resurser. Resursfördelningen följs upp och utvärderas, så att en bedömning kan göras i vilken grad den främjar elevernas utveckling, lärande och trygghet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Värmdö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6–7 §§ skollagen)

Åtgärder

- Huvudmannen ska följa upp resultat inom utbildningen i fritidshemmen.
- Huvudmannen ska se till att besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder utifrån en analys av resultaten.
- Huvudmannen ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i Värmdö kommuns arbete med att följa upp resultat inom utbildningen i fritidshemmen, analysera resultaten och utifrån det besluta om åtgärder. Den redovisning som Värmdö kommun inkommit med avseende systematiskt kvalitetsarbete för fritidshemmen 2016 är begränsad till uppgifter om nyckeltal och resultat samt analys av utvalda påståenden i kundundersökningen 2016. Kommunen beskriver en plan för uppföljningen av utbildningen i fritidshemmen som ska

genomföras från november 2016 och till och med första kvartalet 2017. Denna är följaktligen inte genomförd i nuläget.

Värmdö kommun har den 16 mars 2016 inkommit med en delredovisning avseende utvecklingen av verksamheten vid fritidshemmen. Redovisningen innehåller en plan för kommunens arbete med att ta fram ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar samtliga skolformer inklusive fritidshemmet. Planen beskriver innehållet i kommunens uppföljning, utgångspunkterna i analysen och formerna för redovisning av resultat, analys och åtgärder. Uppföljning av fritidshemmen kommer att omfatta, verksamhetens förutsättningar, verksamhetsbeskrivning, resultat från kundenkät och kränkande behandling.

Analysen av resultaten kommer att utgå från variationer mellan fritidshemmen, variationer över tid samt skillnader mellan pojkars och flickors svar om fritidshemmen i kundenkäten. Analysen kommer även ta hänsyn till verksamheternas förutsättningar. Redovisning av resultat, analyser och eventuella åtgärder kommer att sammanställas i olika rapporter under året.

I huvudmannen slutredovisning daterad den 3 juni 2016 återges huvuddragen i planen för det systematiska kvalitetsarbetet. Kommunen har också kompletterat redovisningen med en tidsplan och ett årshjul för arbetet. I redovisningen görs en del jämförelser mellan statistik från enkäter som genomförts med elever och vårdnadshavare samt bland annat statistik gällande personaltäthet och andel elever i fritidshemmen. Huvudmannen har utifrån jämförelserna och resultaten beslutat om vissa utvecklingsåtgärder. Ett exempel är en gemensam rekryterings- och kompetensförsörjningsstrategi.

Skolinspektionen begärde den 20 oktober 2016 att kommunen skulle komplettera sitt svar med exempel på enheternas uppföljning av fritidshemmen som enligt tidsplanen skulle ha registrerats i uppföljningssystemet i september. Om resultatdialoger mellan skolchef och rektorer hållits, ville Skolinspektionen ha en beskrivning av vilka frågor som tagits upp i förhållande till uppföljning av fritidshemmen.

Kommunen inkom med ett svar den 31 oktober. I svaret beskriver huvudmannen att kommunens uppföljningssystem behövt göras om till viss del. Kommunen har också genomfört utbildning med rektorer och personal om hur rapporteringen i systemet ska gå till. Därför har tidsplanen förskjutits så att enheternas resultatredovisningar ska ges in under november månad 2016. Därefter kommer skolchefen att hålla resultatdialoger med rektorerna från och med januari 2017. Utbildningsnämnden kommer att få en sammanställd rapport om fritidshemmens systematiska kvalitetsarbete 2016 under första

kvartalet 2017. Den utvecklingsgrupp som tillsatts i kommunen, bestående av rektorer, kommer därefter att inleda sitt arbete för att höja kvaliteten i fritidshemmen.

Motivering till val av verktyg

Då Värmdös kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Värmdö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avhjälp brist i verksamheten

Förutsättningar för utbildningen i fritidshemmet

Huvudmannen ska ge chefen för fritidshemmet och övrig personal vid fritidshemmet förutsättningar, så att utbildningen i fritidshemmet är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår bland annat att informera vårdnadshavare om och erbjuda elever utbildning i fritidshemmet. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att förse fritidshemmen med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, samt se till att elevgrupperna har en lämplig storlek och sammansättning. I arbetet ingår också att säkerställa att de rektorer eller förskolechefer som är anställda att leda verksamheten vid fritidshemmen, och den personal som bedriver undervisning, har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. Huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov. Kommunen utövar också sitt tillsynsansvar över fristående fritidshem vars huvudman kommunen godkännt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Värmdö kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att elevgrupperna har en lämplig sammansättning och storlek, och att eleverna i övrigt erbjuds en god miljö. (14 kap. 9 § skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Värmdö kommun avhjälp denna brist.

Motivering

Skolinspektionen bedömer att Värmdö kommun åtgärdat bristerna i huvudmannens uppföljning och analys av elevgruppernas sammansättning och storlek. Kommunen har genomfört en analys av gruppernas storlek och sammansättning. Kommunen har även fört dialoger med rektorerna om hur elevgruppernas sammansättning påverkar aktiviteterna i fritidshemmet.

Beslut

2016-11-01

7 (7)

Dnr 43-2015:4071

Kommunen har också infört en arbetsgrupp som kontinuerligt ska bevaka frågan.

Värmdö kommun har den 16 mars 2016 inkommit med en delredovisning avseende huvudmannens ansvarstagande för fritidshemmen.

Delredovisningen gäller huvudmannens vidtagna åtgärder inom ramen för Skolinspektionens föreläggande avseende uppföljning och analys av elevgruppernas sammansättning och storlek vid fritidshemmen.

Huvudmannen har sammanställt uppgifter om elevgruppernas sammansättning och storlek samt om personaltäthet. Resultat från en elevenkät, med frågor om trygghet, och om eleverna upplever att de får prova på olika saker, har sammanställts. En jämförelse har genomförts mellan elevenkäten och uppgifterna om personaltäthet, men inga samband har kunnat konstateras. Dialog har förts och förs fortsättningsvis med rektorer kring elevgruppernas sammansättning. Dialogen om elevgrupperna kopplas också till elevernas måluppfyllelse.

I dialogen med rektorerna framkommer att fritidshemmen organiseras utifrån lokala förutsättningar. Utifrån aktivitet varierar gruppernas sammansättning varje dag både inom avdelningen och mellan avdelningarna. En arbetsgrupp har formerats där fyra rektorer kommer att arbeta vidare med frågan om elevgruppernas storlek. Skolchefen kommer också att diskutera frågan i kommande resultatdialoger med rektorerna.

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpna.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Beslutsfattare

Sara Rising
Föredragande

Rapport om systematiskt kvalitetsarbete Fritidshemmet, läsåret 2015/16

Innehållsförteckning

1 Sammanfattande analys och utvecklingsinsatser	3
1.1 Sammanfattande analys	3
1.2 Utvecklingsinsatser	3
2 Inledning.....	3
3 Områden	4
3.1 Förutsättningar och organisation	4
3.2 Kunskaper	6
3.3 Trygghet.....	8
3.4 Särskilt stöd.....	9
3.5 Elevgrupperna och miljön.....	9
3.6 Systematiskt kvalitetsarbete.....	9

1 Inledning

Det systematiska arbetet ska inriktas mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen och bedrivs på huvudman- och förskole/skolnivå. Ett systematiskt kvalitetsarbete är en av förutsättningarna för god kvalitet och likvärdig utbildning.

Rapporten bygger på statistik från Skolverkets databas *Jämförelsetal*, Skolverkets databas *Siris*, skolornas redovisning i det systematiska kvalitetsarbetet för verksamheten i fritidshemmet samt urval ur kommunens kundundersökning. Svarsgrupperna i kundundersökningen om fritidshemmet som ingår i rapporten är: föräldrar med barn i förskoleklass samt elever i årskurs 3 och 5.

Med anledning av Skolinspektionens tillsynsbeslut har en arbetsgrupp bestående av rektorer initierats av chefen för avdelningen förskola och skola för att utveckla kvaliteten i fritidshemmet. Gruppen har utgått från de redovisningar som har gjorts om fritidshemmet i Värmdö kommuns uppföljningsverktyg och rektorernas erfarenheter som verksamhetschefer över fritidshemmet.

2 Sammanfattande analys och utvecklingsinsatser

2.1 Sammanfattande analys

Analysen utgår från statistiska indikatorer, de tio kommunala skolornas redovisningar i det systematiska kvalitetsarbetet för fritidshemmet samt det som framkommit av huvudmannens dialog med rektorer.

I skolornas redogörelser behöver fritidshemmen lyftas fram inom samtliga områden. Analyser i skolornas redogörelser om fritidshemmen förekommer endast i begränsad form och behöver utvecklas. Fritidshemmets uppdrag att komplettera elevernas måluppfyllelse i grundskolan behöver i högre grad lyftas fram i det systematiska kvalitetsarbetet.

Värmdö kommun har högre andel inskrivna elever i fritidshemmet än Stockholms län och riket. Värmdö kommun har en relativt hög personaltäthet i jämförelse med Stockholms län och riket, men andelen personal med pedagogisk högskoleexamen är mycket lägre än Stockholms län och riket. Arbetsgruppen av rektorer vars syfte är att utveckla kvaliteten i fritidshemmet har uppmärksammat den låga andelen personal med pedagogisk högskoleexamen och ser ett behov av vidare kompetensutveckling. Huvudmannen ser att en låg andel personal med pedagogisk högskoleexamen kan påverka variationer mellan fritidshem och måluppfyllelse i verksamheten.

Värmdö kommuns totala resultat är högt i de tre påståendena i kundundersökningen, men det är en relativt stor skillnad mellan de olika fritidshemmens resultat. Det påståendet där det är störst skillnad mellan fritidshemmen är *Fritidshemmets verksamhet är stimulerande och utvecklande för mitt barn*.

2.2 Utvecklingsinsatser

Värmdö kommun har under 2016 arbetat fram en struktur för det systematiska kvalitetsarbetet. Alla förskolor och skolor samt fritidshemmet ingår. Årets uppföljning är begränsad till ett antal områden. Huvudmannen ser ett behov av vidareutveckling av det systematiska kvalitetsarbetet

samt att vidareutveckla kompetensen för att analysera resultat.

I enheternas systematiska kvalitetsarbete behöver fritidshemmet lyftas fram. Huvudmannen kommer att vidareutveckla uppbyggnaden i Värmdö kommuns uppföljningssystem. Uppdelningen kommer dels bestå av att fritidshemmet redovisas åtskilt från grundskolan för att tydliggöra uppföljningen av fritidshemmets verksamhet. Fördjupande frågor om fritidshemmet kommer att ställas inför uppföljningen av läsåret 2016/17.

Under kvartal 1 2017 kommer chefen för avdelningen förskola och skola genomföra resultatdialoger med varje rektor utifrån deras redovisning i det systematiska kvalitetsarbetet. På resultatdialogerna kommer särskilt skillnader mellan fritidshemmets resultat att beröras i syfte att höja likvärdigheten.

Värmdö kommun har högre personaltäthet, men lägre andel personal med pedagogisk högskoleexamen i jämförelse med länet och riket. För att stärka rekryterings- och kompetensförsörjningen antog utbildningsnämnden 2015-09-03 § 70 en rekryterings- och kompetensförsörjningsstrategi för kommunens grundskolor. Strategin gäller tre områden, nyexaminerade lärare/förskollärare, kompetensutveckling och satsning på informations- och kommunikationsteknik (IKT) med totalt nio strategier. Inom ramen för strategin riktar sig vissa åtgärder även till fritidshemmet. Värmdö kommun har tagit fram ett manifest för att bygga intern stolthet och attrahera nya medarbetare. Projektet har arbetat fram rekryteringsstöd i form av filmer och annonsmallar samt lyft goda exempel och idéer för framtiden.

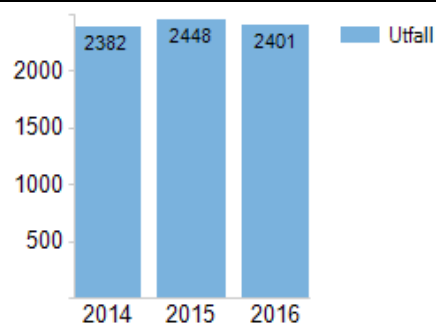
En arbetsgrupp av rektorer har bildats vars syfte är att utveckla kvaliteten i fritidshemmen. Arbetsgruppen har träffats vid två tillfällen 2016-12-19 och 2017-01-10. Arbetsgruppen har analyserat fritidshemmets redovisningar och lämnat förslag till huvudmannen på utvecklingsinsatser. En utvecklingsinsats som är beslutad är att arbetslagsledare/fritidshemsansvariga kommer att utbildas för att driva kvalitetsutvecklingen i fritidshemmen. Arbetsgruppen kommer i samverkan med huvudmannen fortsätta arbeta med ytterligare utvecklingsinsatser.

3 Områden

3.1 Förutsättningar och organisation

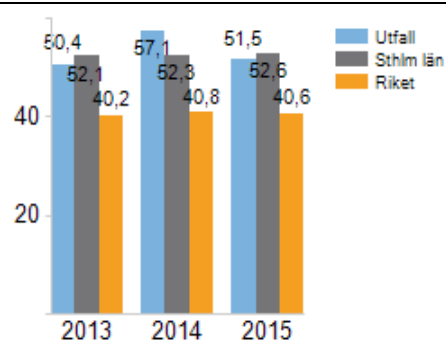
Värmdö kommun har tio kommunala skolor med fritidshem i grundskolan. I Värmdö kommun används ofta samma lokaler både till skolverksamhet och till fritidsverksamhet. I skolornas rapporter om systematiskt kvalitetsarbete beskrivs fritidshemmet i viss mån av två av de nio redovisningarna. I samtliga rapporter beskrivs verksamheten generellt och det är inte alltid tydligt om beskrivningen inkluderar fritidshemmet. En skola konstaterar att lokalerna i stort fungerar väl. Samma skola beskriver att det saknas fritidspedagoger. En annan skola beskriver att deras fokus för fritidshemmet har varit att skapa tydligare rum utifrån fritidsaktiviteterna.

Antal elever (fritidshem)

Diagrammet visar att i Värmdö kommun har antalet inskrivna elever i fritidshemmet varierat något under de tre senaste åren.

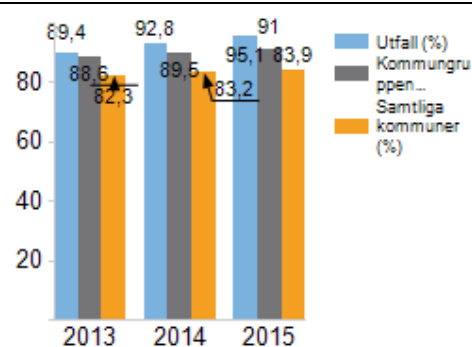
Antal elever per avdelning (fritidshem)

* Sannolikt en felrapportering 2014 som påverkar resultatet.

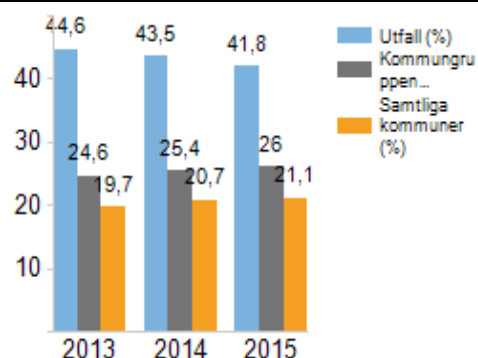
Diagrammet visar att i Värmdö kommun har antal elever per avdelning varierat under de tre senaste åren. Värmdö kommun har något färre antal elever per avdelning än Stockholms län, men har fler elever än riket.

Andel inskrivna elever av samtliga elever 6-9 år (fritidshem)

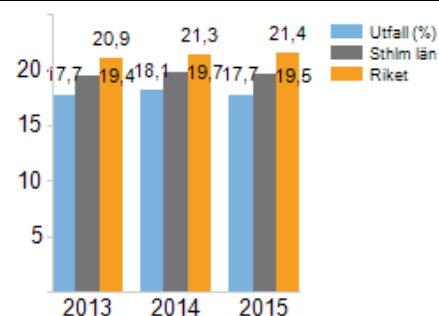
Diagrammet visar att i Värmdö kommuns grundskolor är det fler inskrivna elever i åldern 6-9 år än i kommungruppen och riket. Andelen inskrivna elever har ökat något. Det skiljer sig dock mellan fritidshemmen i stor utsträckning.

Andel inskrivna elever av samtliga elever 10-12 år (fritidshem)

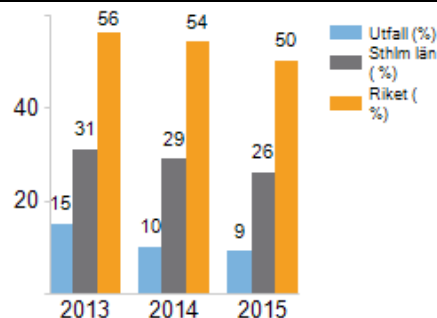
Diagrammet visar att i Värmdö kommun är det en högre andel inskrivna elever i åldern 10-12 år än i kommungruppen och riket. Andelen inskrivna elever har minskat något. Det är fler inskrivna elever i åldern 6-9 år än i åldern 10-12 år.

Andel elever per årsarbetare (fritidshem)

Diagrammet visar att i Värmdö kommun har personaltätheten varierat något under de tre senaste åren. Värmdö kommun högre personaltäthet än Stockholms län och riket.

Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen (fritidshem)

Diagrammet visar att Värmdö kommun har betydligt lägre andel personal med pedagogisk högskoleexamen än Stockholms län och riket.

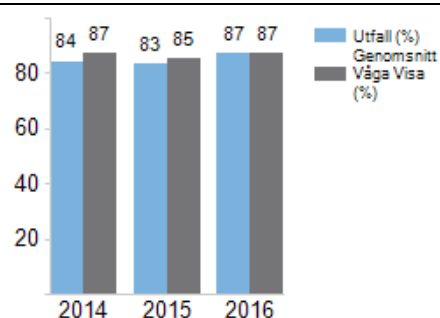
3.2 Kunskaper

I skolornas rapporter om systematiskt kvalitetsarbete beskrivs fritidshemmet i viss mån i flertalet av redovisningarna. Verksamheten beskrivs generellt och det är inte alltid tydligt om beskrivningen inkluderar fritidshemmet.

Några av fritidshemmen lyfter fram att skola och fritidshem har gemensam planering. Det framgår dock inte om det syftar till aktiviteter under fritidstid som är kopplad till undervisningen i grundskolan för att främja elevernas måluppfyllelse. Däremot framgår att fritidshemspersonalen är delaktiga i undervisningen i klassrummet under skoltid. Två av skolorna har valt att varva fritidshemstid och skoltid genom att undervisning i skolan och på fritidshemmet sker i halvklasser/halvgrupper för att främja elevernas utveckling och lärande.

Flera av fritidshemmen beskriver att eleverna har möjlighet att välja aktiviteter på fritidshemmet, några beskriver även att eleverna i sitt val ska utmanas att pröva nya aktiviteter. På en skola används fritidshemmet för undervisningen i utemiljön.

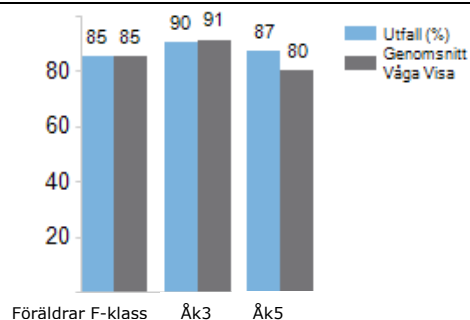
Fritidshemmets verksamhet är stimulerande och utvecklande för mitt barn (fritidshem föräldrar f-klass)

Diagrammet visar en svag ökning av resultatet över de tre åren i Värmdö kommun. Andelen som håller med påståendet är lika med genomsnittet i VÅGA VISA-kommunerna 2016.

Det är stor skillnad mellan resultaten i fritidshemmen, från 52 till 100 procent som håller med påståendet. Två fritidshem ligger lägre än genomsnittet i VÅGA VISA-kommunerna och har relativt hög andel föräldrar som inte håller med påståendet. Utöver dessa två är det fyra fritidshem som har relativt hög andel föräldrar som inte håller med påståendet.

Mitt barn/jag får pröva på olika aktiviteter/saker (2016, fritidshem)

Diagrammet visar att en högre andel av eleverna i årskurs 3 håller med påståendet jämfört med föräldrar med barn i förskoleklass och elever i årskurs 5. Andelen elever i årskurs 5 är högre än genomsnittet i VÅGA VISA-kommunerna. De två andra svarsgrupperna ligger i princip lika med genomsnittet i VÅGA VISA-kommunerna.

Det är stor skillnad mellan fritidshemmen inom alla tre svarsgrupperna. Lägst variation finns för föräldrar med barn i förskoleklass och högst spridning för elever i årskurs 5, där resultatet för skolorna varierar från 63 till 100 procent.

Fyra fritidshem har en relativt hög andel föräldrar med barn i förskoleklass som inte håller med påståendet. Motsvarande resultat för elever i årskurs 3 är fyra skolor. På ett av dessa fritidshem är det dock låg svarsfrekvens. Tre fritidshem har relativt hög andel elever i årskurs 5 som inte håller med påståendet. Två fritidshem har lägre resultat än genomsnittet i VÅGA VISA-kommunerna för svarsgruppen föräldrar med barn i förskoleklass. Motsvarande resultat för elever i årskurs 3 och 5 är tre fritidshem.

3.3 Trygghet

För läsåret 2015/16 finns inte någon uppdelat statistik för grundskola och fritidshemmet för anmälningar om kränkningar till huvudmannen. En samlad beskrivning kommer att finnas i rapporten för grundskolan. Kränkingsanmälningar kommer att redovisas separat fritidshemmet från läsåret 2016/17.

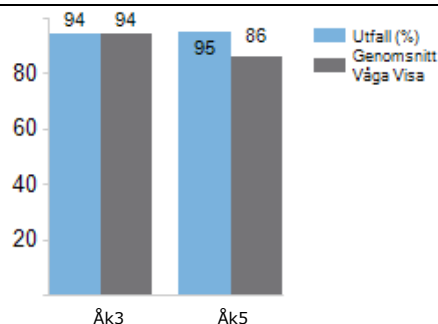
I skolornas rapporter om systematiskt kvalitetsarbete beskrivs fritidshemmet i någon form i tre av de nio redovisningarna. Verksamheten beskrivs generellt och det är inte alltid tydligt om beskrivningen inkluderar fritidshemmet.

Några fritidshem/skolor nämner att det finns trygghetsteam, ordningsregler och någon form av fadderverksamhet. Ett par fritidshem/skolor har gruppstärkande värdegrundsarbete som introduktion för eleverna under hösten. Flertalet av fritidshemmen/skolorna har beskrivit hur de arbetar med plan mot kränkande behandling/likabehandlingsplan. Fritidshemmen/skolorna följer upp sitt arbete genom trygghetsvandringar och trygghetsenkäter.

I ett par fall beskriver skolorna mer specifikt fritidsverksamheten. Det framkommer bland annat att det är färre pedagoger på fritidshemstiden än i skolan vilket kan vara en förklaring till föräldrarnas svar på kundundersökningen.

Ett par fritidshem har i någon form jämfört sitt resultat i kundundersökningen över tid eller i jämfört med genomsnittet i VÅGA VISA kommunerna. Ett fritidshem har beskrivit att resultaten har förbättrats men fortfarande är för svaga, en annan skriver att resultat i kundundersökningen är bra och en tredje beskriver att resultatet för årskurs 5 är lägre än genomsnittet i VÅGA VISA. Ett fritidshem har analyserat resultatet på kundundersökningen och funnit att en orsak kan vara att grupper med färre elever bidrar till trygghet.

Jag känner mig trygg på fritids (2016, fritidshemmet)

3.4 Särskilt stöd

I fritidshemmens rapporter om systematiskt kvalitetsarbete för området särskilt stöd beskrivs arbetet kring särskilt stöd generellt och det är inte alltid tydligt om beskrivningen inkluderar fritidshemmet. Eftersom fritidshemmets verksamhet har ett annat innehåll än skolans behöver fritidshemmet synliggöras inom ramen för särskilt stöd främst gällande elevernas sociala behov.

I fem av nio fritidshem/skolor nämns fritidshemmet specifikt i beskrivningen i någon form. Fritidshemmet/skolorna har i varierande grad analyserat sina resultat, en skola beskriver att arbetsgången kring särskilt stöd fungerar bra då det finns en tydlig ansvarsfördelning, en annan skriver att samverkan mellan fritidshemspersonal och lärare har lett till en helhetssyn på elevens samlade skoldag och att stödet har gett bättre effekt och en tredje skola har beskrivit att utredningsarbetet ibland tar lång tid samt att det finns behov av att utveckla den pedagogiska utredningen med en skolsocial utredning.

3.5 Elevgrupperna och miljön

I drygt hälften av fritidshemmens rapporter om systematiskt kvalitetsarbete för området elevgrupperna och miljön framkommer det att aktiviteterna varierar utifrån gruppernas sammansättning både inom avdelningen och mellan avdelningarna. Exempelvis delas elevgrupperna upp efter aktiviteter, elevernas behov och önskemål samt storleken på grupperna. På ett fritidshem beskrivs att fritidshemmet ska utveckla elevernas intressen, men även utmana eleverna att utvecklas vidare.

Majoriteten av fritidshem beskriver miljön inomhus där det finns rum för olika aktiviteter, till exempel skapande, konstruktion, lek och rörelse. Ett par av fritidshemmen uppger att eleverna har tillgång till ett lugnt rum. Något fritidshem beskriver utomhusmiljön med skogen, havet och fotbollsplanen.

Tre fritidshem har analyserat sin verksamhet. Ett fritidshem skriver att inomhusmiljön inte har varit stimulerande för eleverna. Ett annat beskriver att elevgrupperna är för stora i förhållande till lokalerna. Ett tredje fritidshem kommer fram till att goda lokaler möjliggör planering av verksamheten efter elevernas behov och önskemål.

3.6 Systematiskt kvalitetsarbete

I flertalet av fritidshemmens rapporter om systematiskt kvalitetsarbete för *området systematiskt kvalitetsarbete* beskrivs processen generellt, men det är inte alltid tydligt om beskrivningen inkluderar fritidshemmet. Några av fritidshemmen har analyserat processen för systematiskt kvalitetsarbete, men fritidshemmet behöver lyftas fram.

En skola lyfter inom området fram utvecklingsinsatser för fritidshemmet. Ett par andra fritidshem beskriver andra insatser eller behov för fritidshemmet inom ramen för respektive område. Dessa insatser beskrivs dock inte som utvecklingsinsatser inom området systematiskt kvalitetsarbete. Exempelvis beskriver en skola kompetensutveckling för fritidshemspersonal i form av barnskötarutbildning. En annan skola beskriver ett behov av att arbeta med trygghet i de lägre åldrarna på fritidshemmet. En tredje skola beskriver behov av en övergripande ansvarig för fritidshemmet för att arbeta lika med det centrala innehållet i läroplanen. Det framkommer inte om insatserna kommer att genomföras och hur.